

Mitä alustatyö on, sen ilmenemismuodot, piirteet ja laajuus

Laura Seppänen, Työterveyslaitos

Työsuojeluoikeuden erityiskysymykset 6.5.2025

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

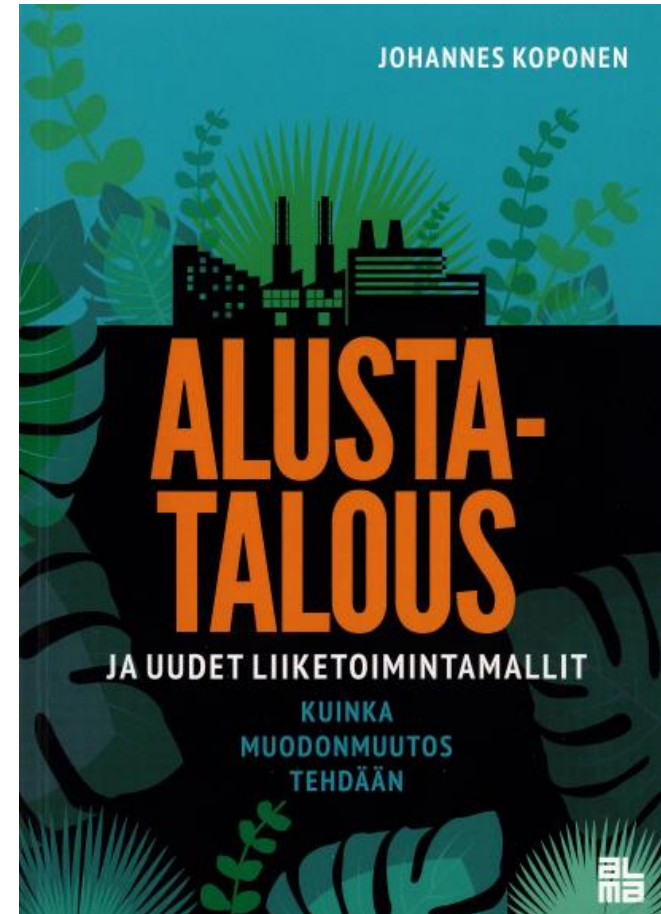
Esityksen sisältö

1. Alustatalous ja työnvälitysalustat
2. Alustatyön laajuus Suomessa
3. Työnvälitysalustat Suomessa
4. Lopuksi

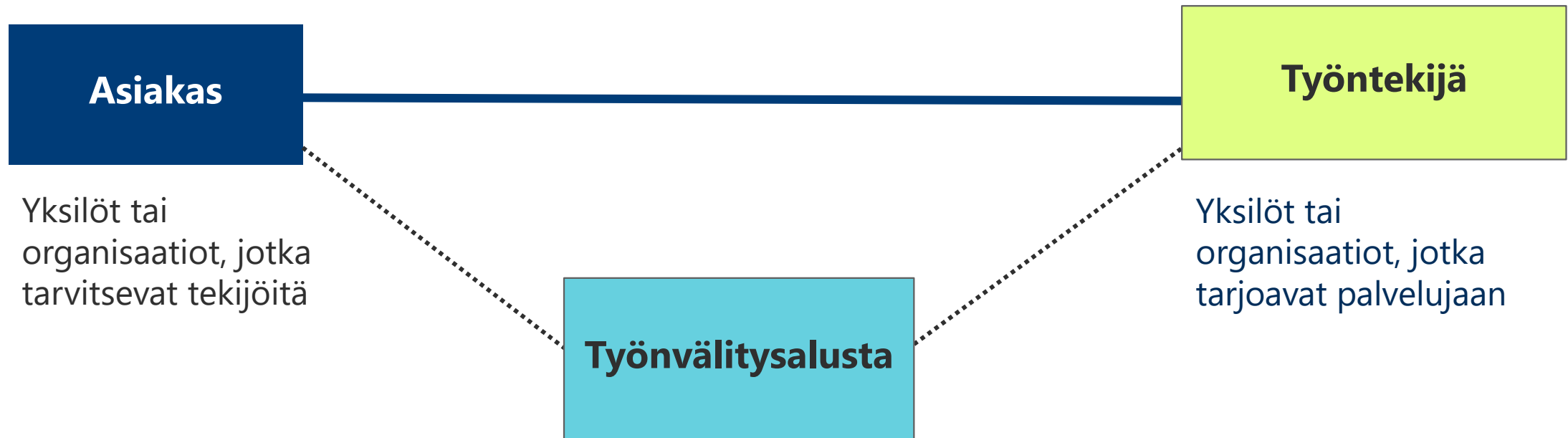
1 Alustatalous ja työnvälitysalustat

1. Alustatalous työelämässä ja työmarkkinoilla

- Alustatalous – hyvä vai paha?
- Alustat luovat arvoa saattamalla yhteen erilaisia käyttäjiä. Alustat **luovat uusia markkinoita** mainostajien, mikroyritysten, sisältöjen, datan ja käyttäjien välille.
- Alustatalous voi markkinallistaa uusia, tavallisten ihmisten resursseja kuten omaisuutta, osaamista ja aikaa.

Työnvälitysalustat ovat työn markkinapaikkoja

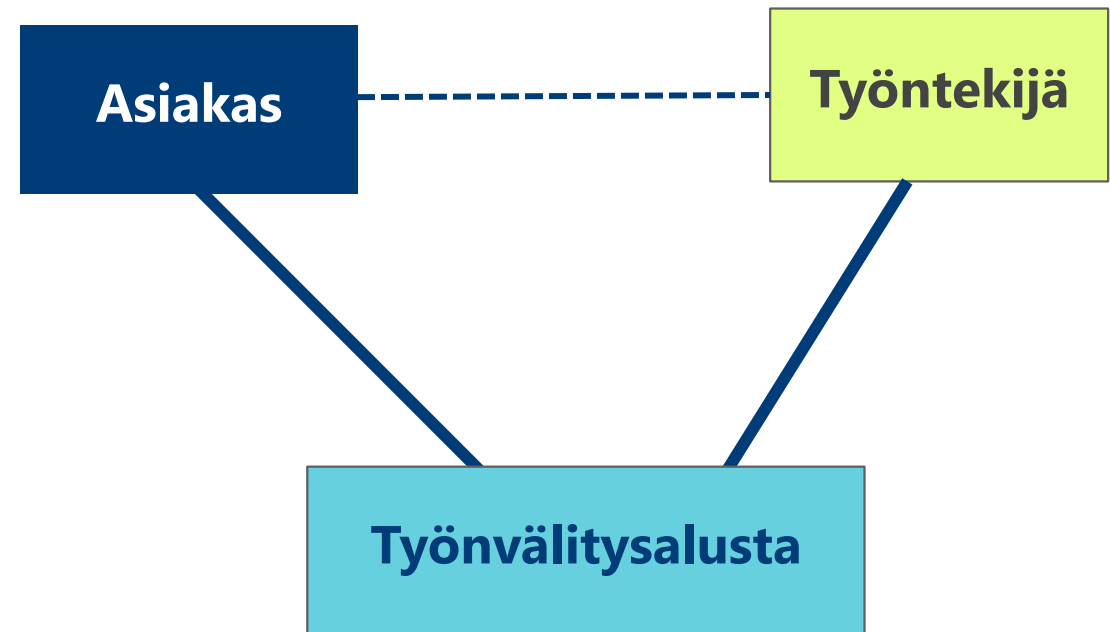

- Ei ole välttämättä työnantajaa! Voi olla myös palkkasuhteista
- Yleensä työntekijöitä on enemmän kuin asiakkaan tehtäviä (ILO 2021).
- Käytössä algoritminen johtaminen, tekoäly
- Työntekijöiden välinen kilpailu koetaan usein epäreiluna (Seppänen ym. 2022).

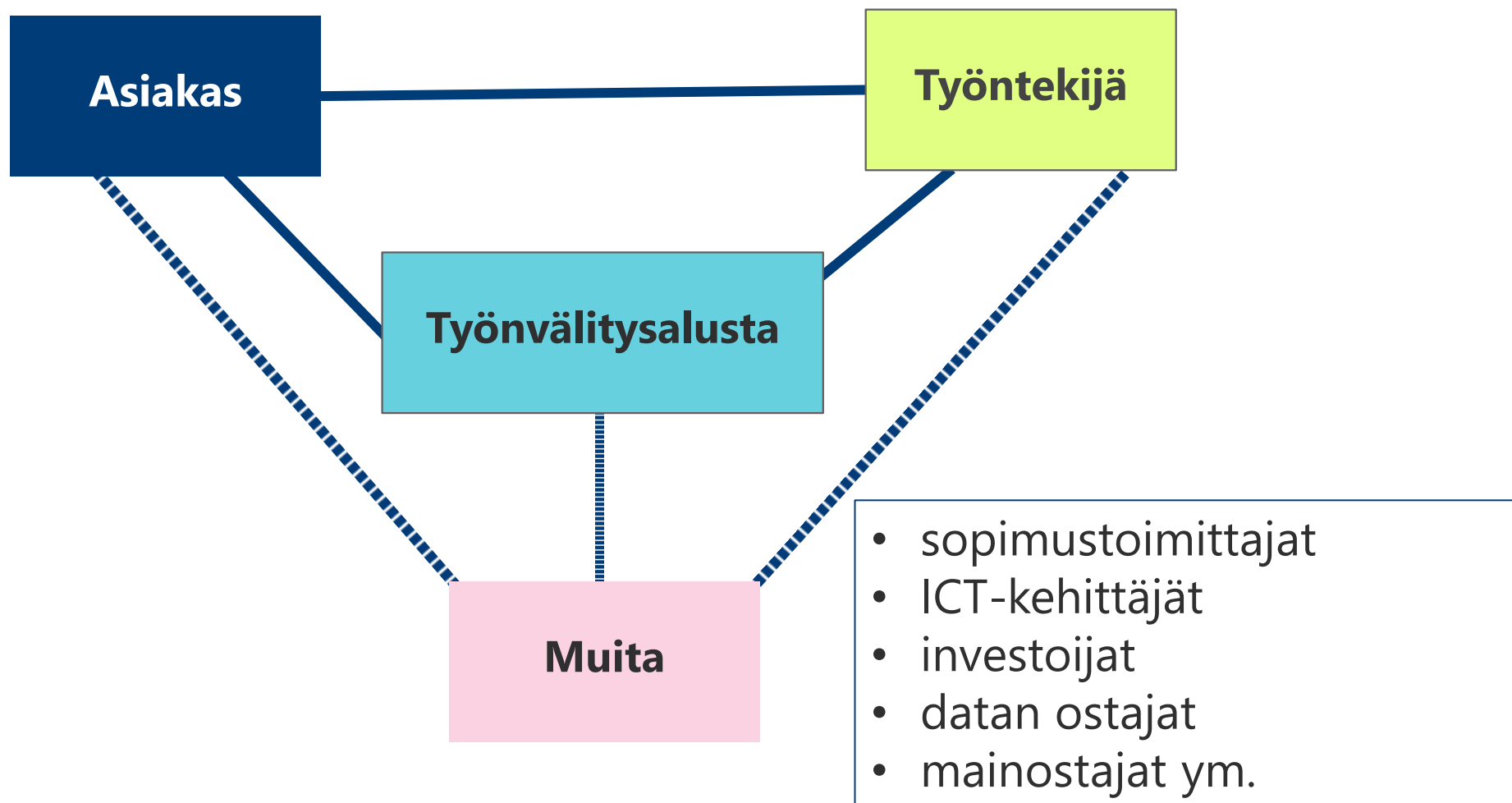
Työnvälitysalustat ovat myös toimintaa sääteleviä yrityksiä

Työnvälitysalusta voi säädellä:

- Alustalle pääsyä
- Käyttäjien vapautta työn **hinnoittelussa**
- Tehtävien ja tekijöiden **kohtauttamista**, läpinäkyvyyttä
- Reittausta eli pisteyttämistä alustan käyttäjien luokittelua ja maineen rakentumista
- Maksuliikennettä
- Alustan säätely lisää kontrollia mutta myös suojelee tekijöitä mm. liialta kilpailulta

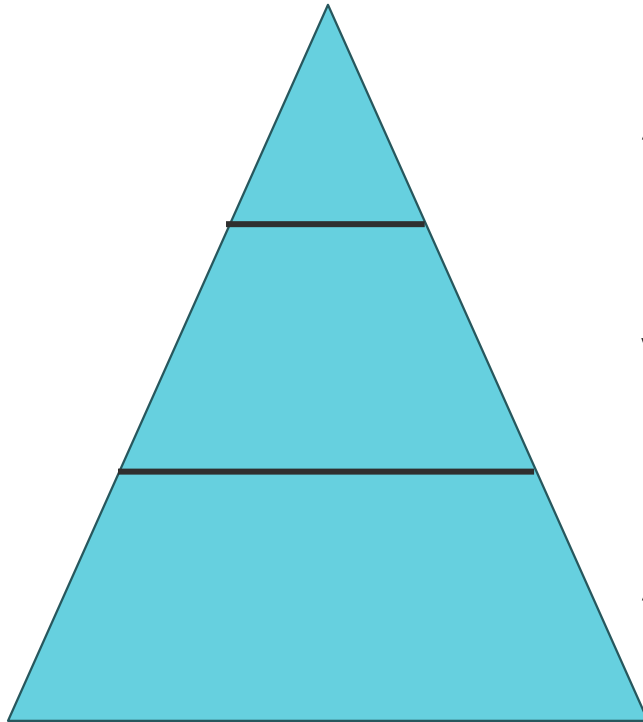

Alusta hajauttaa valvontaa käyttäjille ja keskittää valtaa itselleen datan ja transaktioiden avulla

2 Alustatyö ja sen laajuus Suomessa

Alustatyön taksonomia

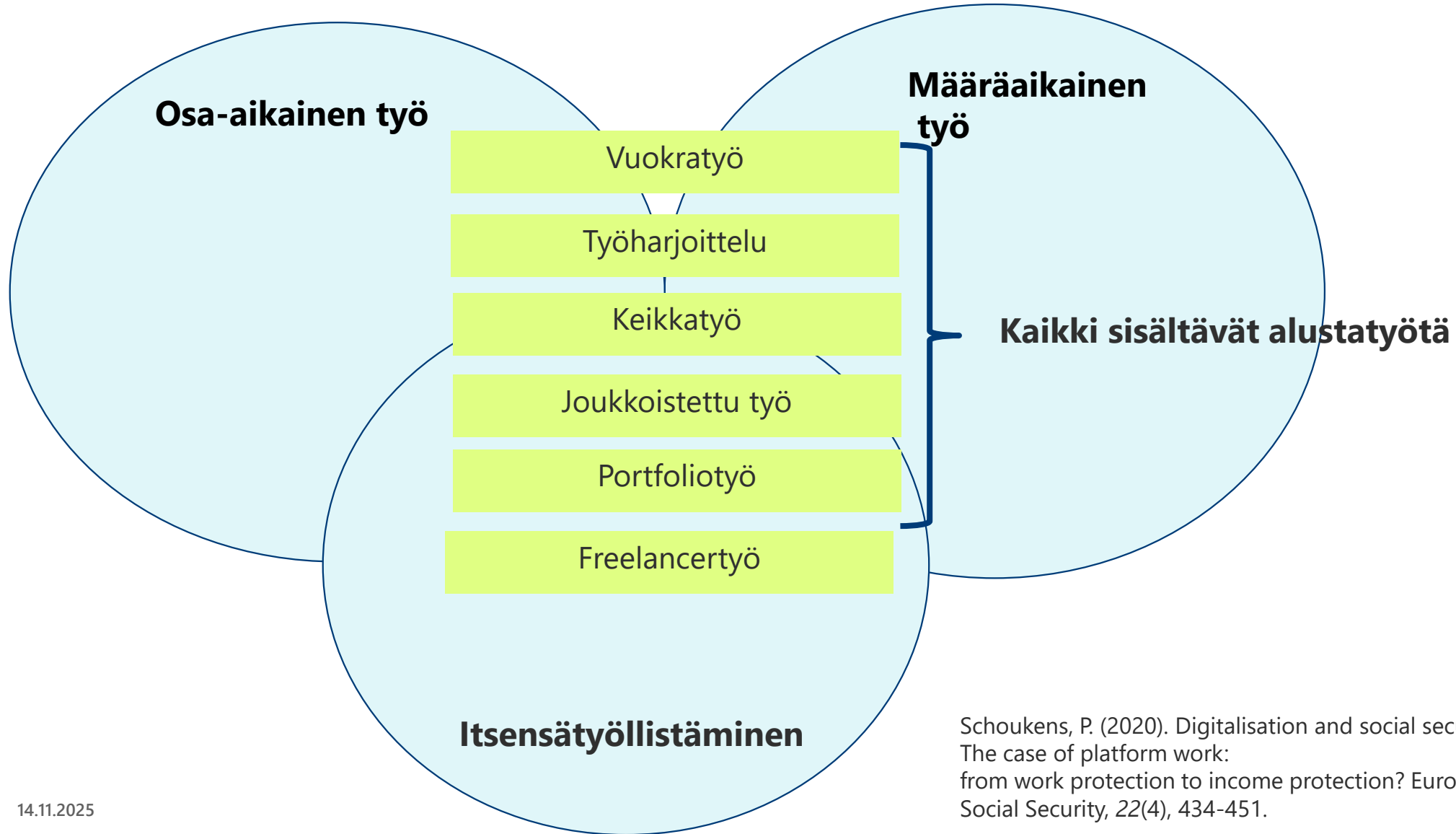
Alustayritysten ja alustojen ylläpidon työ

Myyntityö markkinapaikoilla, **paikallinen alustatyö**,
virtuaalinen alustatyö

Alustojen sisällöntuotanto: kaikki me!

Alustatyössä toteutuvat monet eri epätyypillisten töiden piirteet: ei ole työsuhteen vakautta, varmuutta tuloista eikä useita velvollisuuksia

Työterveyslaitos

Schoukens, P. (2020). Digitalisation and social security in the EU. The case of platform work: from work protection to income protection? European Journal of Social Security, 22(4), 434-451.

Kuinka paljon alustatyötä tehdään Suomessa?

- Vuonna 2022 alustatyötä oli tehnyt viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana 134 000 henkilöä. Tämä on n. 3,9 prosenttia Suomen 15–64-vuotiaasta väestöstä.
- Ulkomaalaistaustaisista 10 prosenttia.
- Yli puolelle alustatyö on täydentävää tai satunnaista. Reilulle neljännekselle tekijöistä se oli päätyö. (Pärnänen, 2023).

Alustatyö on yhä vähäistä mutta ulkomaalaistaustaisten keskuudessa suosittua | Tieto&trendit

Mitä hyötyjä alustatyö voi tuoda työn tekijöille?

- Joustoa työn tekemisen ajan ja paikan suhteen, esim. työn yhdistäminen kotivastuiden kanssa.
- Markkina- ja alustatalouden oppimista
- Kokeiluja ja tutustumista erilaisiin töihin esim. siirtymävaiheissa
- Alustatyö voi kannustaa yrittäjyyteen

Mitä sudenkuoppia alustatyössä on?

- Sopii huonosti (tai ei lainkaan) yhteen työttömyysetuuksien kanssa.
- Alustatyön ongelmia ja riskejä ovat epävarmuus ja ennakoimattomuus, eristyneisyys ja sosiaalisen tuen puute, aikapaineet ja kilpailu sekä keskimäärin heikko tulotaso.
 - "Vapaille" alustoille voi olla vaikea päästä, keikkoja vaikea saada varsinkin alussa.
 - Rutiini-alustatyössä (esim. mikrotyö, ruokalähetit) on heikot oppimis- ja etenemismahdollisuudet
- Alustatulo palkkatyön rinnalla voi lisätä tavanomaisten työmarkkinoiden segmentoitumista (Ilsøe ym. 2021)

3 Työnvälitysalustat Suomessa

Työterveyslaitos ylläpitää työtä välittävien alustayritysten listausta

- Työtä välittävien alustayritysten listaus on nyt kaikkien käytettävissä ja täydennettävissä | Työelämätieto | www.tyoelamatieto.fi
- Tällä hetkellä 63 yritystä
- Jokainen alusta luo oman kulttuurinsa muuttuvine sääntöineen.

☐ Ammattilaispalvelut

☐ Kotitalouspalvelut

☐ Kuljetuspalvelut

☐ Rakennus- ja huoltopalvelut

☐ Kansainväliset freelancer-alustat

☐ Mikrotyöt

☒ Kaikki

	Yritys	Y-tunnus	Toimiala
1	24 Center	2774786-8	Rakennus- ja huoltopalvelut
2	99Designs		Kansainväliset freelancer-alustat
3	Ageln	2873321-4	Kotitalouspalvelut
4	Amazon Mechanical Turk		Mikrotyöt
5	Babysits		Kotitalouspalvelut
6	Best Best Talent Platform	2763172-6	Ammattilaispalvelut
7	Biila	2205993-5	Kuljetuspalvelut
8	Boksi	2913651-8	Ammattilaispalvelut
9	Bolt		Kuljetuspalvelut
10	Bolt.Works	2041555-3	Rakennus- ja huoltopalvelut Ammattilaispalvelut
11	Care.com		Kotitalouspalvelut
12	Clickworker		Mikrotyöt
13	CrowdGen (Appen)		Mikrotyöt
14	Crowdsorsa	2633818-1	Mikrotyöt

Miksi alustatyötä tehdään?

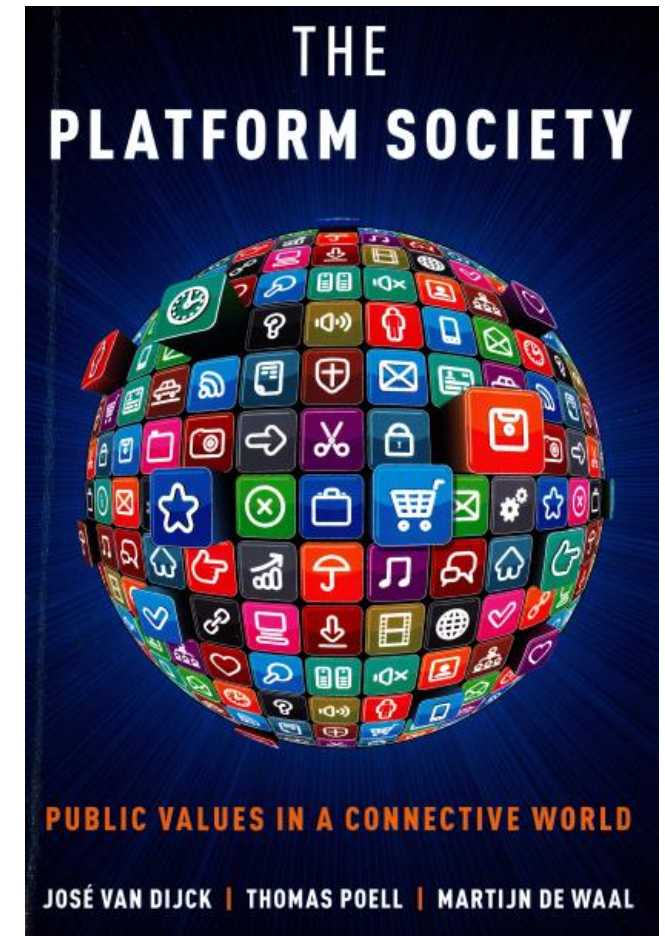
Mukana vain aktiiviset edellisessä kuukaudessa alustatyötä tehneet henkilöt.

- Mahdollisuus lisätuloihin tai verkostoitumiseen 55 prosenttia.
 - Halusi itse joustavan työn 25 prosenttia.
 - Työ jota haluaa tehdä, on saatavilla vain alustojen kautta 9 prosenttia.
 - Muuta työtä ei ollut saatavilla 7 prosenttia.
-
- Alustatyö on haluttu työnteen muoto (Pärnänen, 2023).

Lopuksi

4. Lopuksi

- Alustatalouden mekanismien hyödyntäminen yleisten, julkisten **arvojen** edistämisessä (van Dijck ym. 2018).
- On edistettävä **vastuullisuutta** kaikilla tasoilla
- Alustatyön kehittäminen palvelemaan työn tekijöiden osaamista ja **urakehitys**mahdollisuuksia

Lähteitä

- ILO. (2021). World employment and social outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work. Geneva: International Labour Office.
- Ilsoe, A., Larsen, T., & Bach, E. (2021). Multiple jobholding in the digital economy: signs of segmentation. Transfer.
- Kenney, M., Rouvinen, P., & Zysman, J. (2020). Employment, work and value creation in the era of digital platforms. In S. Poutanen, A. Kovalainen, & P. Rouvinen (Eds.), Digital work and the platform economy. Understanding tasks, skills and capabilities in the new era (pp. 13-30). New York and London: Routledge.
- Koponen, J. (2019). Alustatalous ja uudet liiketoimintamallit. Kuinka muodonmuutos tehdään. Helsinki: Alma Talent.
- Kornberger, M., Pflueger, D., & Mouritsen, J. (2017). Evaluative infrastructures: Accounting for platform organization. Accounting, Organizations and Society, 60(2017), 79-95.
- Pärnänen, A. 2023. Alustatyö on yhä vähäistä mutta ulkomaalaistaustaisten keskuudessa suosittua. Tilastokeskus, Tieto & Trendit.
- Seppänen, Laura & Käsälä, Marja & Immonen, Jere & Alasoini, Tuomo (2022) [Näkökulmia alustatyön reiluuteen. Reiluuden mallit alustatyössä -hankkeen loppuraportti \(julkari.fi\)](#)
- Vallas, S., & Schor, J. B. (2020). What do platforms do? Understanding the gig economy. Annual Review of Sociology, 46, 273-294. doi:<https://doi.org/10.1146/annurev-soc-121919-054857>
- van Dijck, J., Poell, T., & de Waal, M. (2018). The platform society. Public values in a connective world: Oxford University Press.

Työterveyslaitos

Kiitos!

LISÄÄ ASIAA TYÖELÄMÄSTÄ?
SEURAA TYÖTERVEYSLAITOSTA SOMESSA JA
VIERAILE VERKKOSIVUILLAMME TTL.FI

Alustatyötä koskevia tutkimus- ja kehittämishankkeita

- Fiksu työ alustatalouden aikakaudella (2016–2019) smartworkresearch.fi
- [Reilu työ alustoilla – REITA \(ttl.fi\)](#)
 - Hankeaika 2020–2023
- [Työturvallisuusoppiminen ja –johtaminen alustaorganisoidussa työssä – TOPPA \(ttl.fi\)](#)
 - Hankeaika 2023–2025
- [Työtä, tekijöitä ja osaamista ikääntyneiden palveluihin – TEOS | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)
 - Hankeaika 2023–2025

Muita linkkejä

- **Webinaari:** Mitä on reiluus alustatyössä?
 - [Pääset katsomaan tallennetta Reilu työ alustoilla -hankesivun kautta.](#)
- **Tallenne** ulkoisen resursoinnin etäkoulutuksesta 9.4.
 - [Löydät tallenteen Työtä, tekijöitä ja osaamista ikääntyneiden palveluihin -hankesivulta.](#)

